OPINIONS

Publicades des del 2009

Nº 179 - Any 2025

¿Creença, idealisme, liberalisme o democràcia?

Cadascun d'aquests conceptes fora motiu per a fer-ne un llarg escrit, però m'ha semblat que simplificar-ho podia ser interessant.

Una **creença** és una idea que proporciona emocions, il·lusions i sentit de vida, acceptada sense verificar el seu realisme. Malgrat això, commou l'interior d'una munió de persones i les posa en marxa.

N'hi ha un gran ventall de creences: religioses i laiques. Persones que creuen en un sol déu i l'adoren, altres que creuen i el veneren mitjançant imatges per cultura o tradició, altres, que idolatren una pluralitat de déus i altres que no creuen en res.

Com a singularitat, una d'aquestes religions és l'hinduisme, considerada la tercera religió després del cristianisme i de l'islam. La seva existència es remunta a quatre mil anys i, en l'actualitat, la practiquen mil cinc-cents milions de seguidors repartits en vuitanta-cinc països.

És un ordre religiós basat en tradicions, filosofies, escriptures i pràctiques espirituals. A diferencia d'altres religions no té cap fundador, ni dogma, ni institució clerical organitzada. Practica la filosofia basada en l'acceptació respectuosa dels "Vedes" (nom donat als quatre llibres sagrats més antics de la filologia Índia), en els quals es troba una col·lecció d'himnes, oracions, rituals i filosofia, on es preveu que el món passarà per períodes de creacions, d'innovacions i de destrucció, succeint-se cada un d'ells, fins la seva aniquilació. Accepta la reencarnació, l'existència dels esperits, recomana la tolerància i la bona voluntat per a comprendre i valorar el punt de vista de l'adversari, considera que les maneres d'accedir a la salvació són múltiples, i que, arribar a la veritat, implica coneixements de tota mena.

Ara bé: en un context general, l'ésser humà ha tingut i té una gran capacitat per crear déus, només cal mirar les mitologies gregues, romanes, centreeuropees i d'altres cultures per adonar-nos de la necessitat d'acudir a ell/s en moments difícils com un pare que aixopluga i tranquil·litza un fill, o per demanar ajuda i saviesa per resoldre qualsevol problema.

Però, degut a que el món canvia acceleradament a causa de noves recerques on intervé la capacitat mental de les persones juntament amb la intel·ligència artificial, que han portat i porten a descobriments que fins no fa gaire eren impensables ¿s'està modificant la manera de creure en divinitats?

Pel que fa a altres creences, polítiques, socials, materials, emocionals, etc., poden variar segons cadascú, del seu entorn, de com viu la seva vida i de com accepta, a ulls tancats, grans veritats o grans mentides.

Semblant a les creences religioses, existeix l' **idealisme**. Un moviment cultural, religiós, polític, filosòfic, etc., practicat individualment o en comunitat, caracteritzat per uns valors, normes, principis i formes de conducta que, a qui el practica, li dona un equilibri davant les adversitats que se li puguin presentar.

També existeix qui té una única creença, un sol déu i un sol ideal: els **diners**.

Com a contrast a les creences i les ideologies que són de caràcter fonamentalista i rígid, hi ha una doctrina anomenada **liberalisme**. Un moviment que es remunta als segles XVII i XVIII i que s'ha desenvolupat al llarg del temps a partir d'idees de diferents filòsofs i economistes que fonamenten el lliure mercat i la separació dels poders públics dels religiosos.

Igualment promou i defensa la llibertat de l'ésser humà, la seva igualtat política, jurídica i la llibertat d'expressió tant de forma oral com escrita, sense patir restriccions ni de l'Estat ni d'altres institucions. Addicionalment promou el lliure mercat i la separació i independència dels poders: Executiu, Legislatiu, Judicial i de les forces polítiques, econòmiques i religioses, oposant-se plenament a l'absolutisme, el conservadorisme i a tot el que pot influenciar a la societat de manera imposada sigui per governs, empreses o religions.

La **democràcia**: un sistema polític i d'organització social en què la sobirania resideix en el poble expressada a través del sufragi. Un ordre polític regit per un sistema de lleis i institucions organitzades d'acord amb les disposicions d'una constitució, que garanteix les llibertats polítiques i els drets fonamentals de les persones que formen una nació. Malauradament en alguns països com els Estats Units permet el dret a portar armes.

A l'estat espanyol, aquestes lleis, es debaten a la cambra baixa de les Corts Generals representada per diputats i senadors que hauran de ser acceptades per una majoria amb l'obligació d'acatar la Constitució, garantir la sobirania nacional, defensar la seva integritat i limitar els abusos d'autoritat mitjançant la separació dels poders abans esmentats.

Personalitzant

Sempre he pensat que cadascú és lliure de pensar i actuar com cregui més oportú. Però, al meu entendre, potser el més important de tots els poders és el **poder personal**.

No es tracta d'un poder físic sinó d'un coneixement i confiança en un mateix que pot donar una força interior per prendre decisions i per assolir metes, fent prevaldre els valors i objectius personals amb autenticitat, responsabilitat i, alhora, establir límits tot dient "no" o "sí", quan és necessari defensar idees i actituds. Actituds que requereixen un treball per saber qui som realment, quins són els propis recursos i després, saber utilitzar-los.

M'acomiado amb una cançó molt bonica, cantada per Nino Bravo, que fa esment d'una persona empresonada físicament, però que, aquest fet, no impedeix les seves ànsies de volar i ser lliure.

Tiene casi veinte años y ya está cansado de soñar
Pero tras la frontera está su hogar, su mundo y su ciudad.
Piensa que la alambrada solo es un trozo de metal
algo que nunca puede detener sus ansias de volar.

Libre Como el sol cuando amanece. Yo soy libre como el mar.
Libre Como el ave que escapó de su prisión y puede, al fin, volar.
Libre Como el viento que recoge mi lamento y mi pesar
camino sin cesar detrás de la verdad
y sabré, al fin, lo que es la libertad.

¿Hi ha algú que en un moment o altre de la seva vida no hagi tingut ànsies de llibertat?

Maria Mercè Usón